

11-15V

kl 8

Katecheza 27 – Temat: „Nie kradnij”

Siódme przykazanie Boże powszechnie odnoszone bywa do zakazu niesłusznego zabierania lub zatrzymywania własności innych ludzi, a także wyrządzania im krzywdy przez naruszanie ich dóbr. Ale to nie wyczerpuje listy grzechów związanych z siódmym przykazaniem. Współcześnie pojawia się więcej problemów dotyczących np. plagiatów czy nielegalnego kopiowania i rozpowszechniania programów komputerowych. Tego rodzaju postępowanie jest złe, ponieważ krzywdzi innych ludzi.

Teraz na podstawie treści zawartych w podręczniku **str. 87 – 89** i fragmentów z Katechizmu Kościoła Katolickiego zamieszczonych na końcu katechezy odpowiedz na pytania:

- Do czego zobowiązuje nas siódme przykazanie?
- Jakie są najczęstsze wykroczenia przeciwko siódmemu przykazaniu?
- Jak można zadośćuczynić za grzechy popełnione przeciw temu przykazaniu?

Odpowiedzi zapisz w zeszycie pod tematem lekcji.

Siódme przykazanie nakazuje uczciwe zdobywanie dóbr materialnych i troskę o ich sprawiedliwy podział. Przykazanie to zakazuje przywłaszczania cudzej własności i zobowiązuje do naprawienia wyrządzonych krzywd. To jest obowiązek każdego człowieka, a tym bardziej chrześcijanina.

Praca domowa – przeczytaj fragment z Ewangelii św. Łukasza o celniku Zacheuszu (Łk 19, 1-10). A następnie zrób sobie taką refleksję/rachunek sumienia:

- W jaki sposób odnoszę się do cudzej własności?
- W jaki sposób zdobywałem rzeczy, które posiadam?
- Czy szczerze wyznawałem wszystkie grzechy podczas spowiedzi?
- Czy zawsze potrafiłem zwrócić cudzą własność?
- W jaki sposób zdobywałem oceny w szkole?
- Jakie postanowienie podejmę na przyszłość, aby postępować uczciwie?

Fragmenty z Katechizmu Kościoła Katolickiego:

„Siódme przykazanie zabrania zabierania lub zatrzymywania niesłuszenie dobra bliźniego i wyrządzania bliźniemu krzywdy w jakikolwiek sposób dotyczącej jego dóbr. Nakazuje sprawiedliwość i miłość w zarządzaniu dobrami materialnymi i owocami pracy ludzkiej. Z uwagi na wspólne dobro wymaga ono powszechnego poszanowania przeznaczenia dóbr i prawa do własności prywatnej. Życie

chrześcijańskie stara się dobra tego świata ukierunkować na Boga i miłość braterską” (KKK 2401).

„Na początku Bóg powierzył ziemię i jej bogactwa wspólnemu zarządzaniu ludzkości, by miała o nią staranie, panowała nad nią przez swoją pracę i korzystała z jej owoców. Dobra stworzone są przeznaczone dla całego rodzaju ludzkiego. Ziemia jednak jest rozdzielona między ludzi, by zapewnić bezpieczeństwo ich życiu, narażonemu na niedostatek i zagrożonemu przez przemoc. Posiadanie dóbr jest uprawnione, by zagwarantować wolność i godność osób oraz pomóc każdemu w zaspokojeniu jego podstawowych potrzeb, a także potrzeb tych, za których ponosi on odpowiedzialność. Powinno ono pozwolić na urzeczywistnienie naturalnej solidarności między ludźmi” (KKK 2402).

„Człowiek, używając tych dóbr, powinien uważać rzeczy zewnętrzne, które posiada, nie tylko za własne, ale za wspólne w tym znaczeniu, by nie tylko jemu, ale i innym przynosiły pożytek. Posiadanie jakiegoś dobra czyni jego posiadacza zarządcą Opatrzności; powinien pomnażać i rozdzielać jego owoce innym, a przede wszystkim swoim bliskim” (KKK 2404).

„Siódme przykazanie zabrania kradzieży, która polega na przywłaszczeniu dobra drugiego człowieka wbrew racjonalnej woli właściciela. Nie mamy do czynienia z kradzieżą, jeśli przyzwolenie może być domniemane lub jeśli jego odmowa byłaby sprzeczna z rozumem i z powszechnym przeznaczeniem dóbr. Ma to miejsce w przypadku nagłej i oczywistej konieczności, gdy jedynym środkiem zapobiegającym pilnym i podstawowym potrzebom (pożywienie, mieszkanie, odzież...) jest przejęcie dóbr drugiego człowieka i skorzystanie z nich” (KKK 2408).

„Wszelkiego rodzaju przywłaszczenie i zatrzymywanie niesłusznie dobra drugiego człowieka, nawet jeśli nie sprzeciwia się przepisom prawa cywilnego, sprzeciwia się siódmemu przykazaniu. Dotyczy to: umyślnego zatrzymywania rzeczy pożyczonych lub przedmiotów znalezionych, oszustwa w handlu, wypłacania niesprawiedliwych wynagrodzeń, podwyższania cen wykorzystującego niewiedzę lub potrzebę drugiego człowieka.

Są moralnie niegodziwe: spekulacja, która polega na sztucznym podwyższaniu ceny towarów w celu osiągnięcia korzyści ze szkodą dla drugiego człowieka; korupcja, przez którą wpływa się na zmianę postępowania tych, którzy powinni podejmować decyzje zgodnie z prawem; przywłaszczenie i korzystanie w celach prywatnych z własności przedsiębiorstwa; źle wykonane prace, przestępstwa podatkowe, fałszowanie czeków i rachunków, nadmierne wydatki, marnotrawstwo. Świadome

wyrządzanie szkody własności prywatnej lub publicznej jest sprzeczne z prawem moralnym i domaga się odszkodowania” (KKK 2409).

„Na mocy sprawiedliwości wymiennej naprawienie popełnionej niesprawiedliwości wymaga zwrotu skradzionego dobra jego właścicielowi.

Jezus pochwała Zacheusza za jego postanowienie: Jeśli kogo w czym skrzywdziłem, zwracam poczwórnice (Łk 19, 8). Ci, którzy w sposób bezpośredni lub pośredni zawładnęli rzeczą drugiego człowieka, są zobowiązani do jej zwrotu lub, jeśli ta rzecz zaginęła, oddania równowartości w naturze bądź w gotówce, a także owoców i korzyści, które mógłby z niej uzyskać w sposób uprawniony jej właściciel. Do zwrotu są również zobowiązani, odpowiednio do odpowiedzialności i zysku, wszyscy ci, którzy w jakikolwiek sposób uczestniczyli w kradzieży bądź z niej korzystali, wiedząc o niej, na przykład ci, którzy ją nakazali, w niej pomagali lub ją ukrywali” (KKK 2412).

„Siódme przykazanie zakazuje czynów lub przedsięwzięć, które dla jakiegokolwiek przyczyny – egoistycznej czy ideologicznej, handlowej czy totalitarnej – prowadzą do zniewolenia ludzi, do poniżania ich godności osobistej, do kupowania ich, sprzedawania oraz wymiany, jakby byli towarem. Grzechem przeciwko godności osób i ich podstawowym prawom jest sprowadzanie ich przemocą do wartości użytkowej lub do źródła zysku. Św. Paweł nakazywał chrześcijańskiemu panu traktować swego chrześcijańskiego niewolnika nie jako niewolnika, lecz... jako brata umiłowanego... w Panu (Flm 16)” (KKK 2414)

„Siódme przykazanie domaga się poszanowania integralności stworzenia. Zwierzęta, jak również rośliny i byty nieożywione, są z natury przeznaczone dla dobra wspólnego ludzkości w przeszłości, obecnie i w przyszłości. Korzystanie z bogactw naturalnych, roślinnych i zwierzęcych świata nie może być oderwane od poszanowania wymagań moralnych. Panowanie nad bytami nieożywionymi i istotami żywymi, jakiego Bóg udzielił człowiekowi, nie jest absolutne; określa je troska o jakość życia bliźniego, także przyszłych pokoleń; domaga się ono religijnego szacunku dla integralności stworzenia” (KKK 2415).

Katecheza 28 – Temat: „Nie mów fałszywego świadectwa”

Kiedy zastanawiamy się nad tym, dlaczego kłamiemy, okazuje się, że najczęstszym powodem jest oczekiwanie jakiejś korzyści. Z kłamstwem spotkamy się w każdej dziedzinie ludzkiego życia. Świadczą o tym różnego rodzaju afery, oszustwa np. w reklamie – przez zawyżanie wartości produktów, czy sporcie – przez

stosowanie środków dopingujących. Okazuje się też, że korzyść, o którą zabiegają ludzie, jest zazwyczaj pozorna.

Wcześniej czy później widzimy, że kłamstwo niszczy człowieka. o złu, które wyrządza człowiekowi kłamstwo, opowiada autor natchniony już na samym początku Biblii. Kłamstwem posłużył się szatan, który w raju zapewniał pierwszą kobietę: *Na pewno nie umrzecie!* (Rdz 3,4). Bolesnych skutków tego kłamstwa ludzkość doświadcza po dzień dzisiejszy. Jak zaradzić kłamstwu?

W zamyśle Boga przed niszczącym działaniem kłamstwa ma człowieka bronić ósme przykazanie. Ale kłamstwo to nie jedyne wykroczenie przeciw temu przykazaniu.

Na podstawie treści zawartych w podręczniku na **str. 91 – 92** i fragmentów z Katechizmu Kościoła Katolickiego odpowiedz na pytania: Do czego wzywa nas ósme przykazanie? Jakie są wykroczenia przeciwko temu przykazaniu? Czym jest prawda i czego się domaga? Czym jest kłamstwo i jakie są jego skutki?

Odpowiedzi zapisz w zeszycie pod tematem lekcji.

Ósme przykazanie Boże stoi na straży prawdy. Przestrzega ono przed kłamstwem i nakazuje, aby każde wypowiedane słowo służyło dobru człowieka. Prawda powinna być jednak wypowiedana zawsze z miłością, tak aby nie krzywdzić nikogo.

Z pewnością nieraz sam zostałeś boleśnie zraniony przez kłamstwo i dobrze pamiętasz cierpienie, kiedy odkryłeś czyjąś nieszczerść. Zastanów się jednak, czy sam jesteś prawdomówny. Jeśli nie zawsze ci się to udawało, pomyśl, jak teraz naprawić wyrządzone krzywdy. Postanów także, że odtąd już tylko prawda będzie w twoim sercu i na twoich ustach.

Fragmety z Katechizmu Kościoła Katolickiego:

„Ósme przykazanie zabrania fałszowania prawdy w relacjach z drugim człowiekiem. Ten przepis moralny wypływa z powołania Ludu świętego, by był świadkiem swojego Boga, który jest prawdą i chce prawdy. Wykroczenia przeciw prawdzie – przez słowa lub czyny – wyrażają odmowę zobowiązania się do prawości moralnej; są poważną niewiernością Bogu i w tym sensie podważają podstawy Przymierza” (KKK 2464).

„Człowiek z natury kieruje się ku prawdzie. Ma obowiązek szanować ją i o niej świadczyć: «Z racji godności swojej wszyscy ludzie, ponieważ są osobami... nagleni są własną swą naturą, a także obowiązani moralnie do szukania prawdy, przede wszystkim w dziedzinie religii. Obowiązani są też trwać przy poznanej prawdzie i całe swoje życie układać według wymagań prawdy»” (KKK 2467).

„Prawda jako prawość postępowania i prawość słowa ludzkiego nazywa się prawdomównością, szczerością lub otwartością. Prawda lub prawdomówność jest cnotą, która polega na tym, by okazywać się prawdziwym w swoich czynach, by mówić prawdę w swoich słowach, wystrzegając się dwulicowości, udawania i obłudy” (KKK 2468).

„«Ludzie nie mogliby żyć razem, gdyby nie mieli do siebie zaufania, czyli gdyby nie przekazywali sobie prawdy». Cnota prawdy oddaje sprawiedliwie drugiemu człowiekowi to, co mu się należy. Prawdomówność zachowuje złoty środek między tym, co powinno być wyjawione, a sekretem, który powinien być zachowany; prowadzi ona do uczciwości i dyskrecji. W duchu sprawiedliwości «człowiek na podstawie samej uczciwości powinien drugiemu przekazywać prawdę»” (KKK 2469).

Poszanowanie dobrego imienia osób zabrania jakiegokolwiek niesprawiedliwego czynu lub słowa, które mogłyby wyrządzić im krzywdę. Staje się winnym:

- pochopnego sądu, kto nawet milcząco uznaje za prawdziwą – bez dostatecznej podstawy – moralną wadę bliźniego;
- obmowy, kto bez obiektywnie ważnej przyczyny ujawnia wady i błędy drugiego człowieka osobom, które o tym nie wiedzą;
- oszczerstwa, kto przez wypowiedzi sprzeczne z prawdą szkodzi dobremu imieniu innych i daje okazję do fałszywych sądów na ich temat” (KKK 2477).

„«Kłamstwo polega na mówieniu nieprawdy z intencją oszukania». Pan przypomina, że kłamstwo jest dziełem diabła: Wy macie diabła za ojca... prawdy w nim nie ma. Kiedy mówi kłamstwo, od siebie mówi, bo jest kłamcą i ojcem kłamstwa (J 8, 44)” (KKK 2482).

„Kłamstwo jest ze swej natury godne potępienia. Jest profanacją słowa, które ma za zadanie komunikować innym poznaną prawdę. Dobrowolny zamiar wprowadzenia bliźniego w błąd przez wypowiedzi sprzeczne z prawdą narusza sprawiedliwość i miłość. Wina jest jeszcze większa, gdy intencja oszukania może mieć zgubne skutki dla tych, których odwraca od prawdy” (KKK 2485).

„Kłamstwo (ponieważ jest wykroczeniem przeciw cnotie prawdomówności) jest prawdziwym wykroczeniem przeciw drugiemu człowiekowi. Dotyka jego zdolności poznawania, która jest warunkiem każdego sądu i każdej decyzji. Zawiera ono w zarodku podział ludzi i wszelkie zło, jakie on powoduje. Kłamstwo jest zgubne dla każdej społeczności; podważa zaufanie między ludźmi i niszczy tkankę relacji społecznych” (KKK 2486)

